

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 7-8 maja 2010 r.
w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim
dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „filologia polska”
na poziomie studiów pierwszego stopnia

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził zespół oceniający Państwowej Komisji Akredytacyjnej w następującym składzie:

- dr hab. Marek Cieszkowski – przewodniczący, członek PKA;
- prof. dr hab. Joanna Pyszny – ekspert PKA;
- prof. dr hab. Tadeusz Zgółka – ekspert PKA;
- mgr Krystyna Rzeszot – ekspert PKA;
- Łukasz Janikowski – przedstawiciel PSRP.

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi procedurami.

Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy zespołu wizytującego.

Raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez uczelnię raportu samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej organizacji uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z władzami uczelni, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Załącznik Nr 1 – Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

PWSZ w Gorzowie Wlkp. powstała w 1998 roku jako jedna z kilkudziesięciu takich szkół powołanych zwłaszcza w ośrodkach, które do tej pory stanowiły stolice województw, a po

reformie administracyjnej kraju status ten utraciły. Ponadto uczelnia powstała w wyniku starań i aspiracji władz regionu, czego przejawem było powstanie Fundacji na Rzecz Gorzowskiej Szkoły Wyższej. Głównymi celami misji i strategii uczelni stało się więc działanie na rzecz rozwoju kulturowego i intelektualnego oraz zaspokajanie ambicji edukacyjnych mieszkańców tego regionu. Region ma charakter specyficzny ze względu na niezbyt wysoki stopień zamożności mieszkańców, co sprawia, że znaczna część młodzieży wybiera studia w PWSZ jako praktycznie alternatywę edukacji na poziomie wyższym. Ponadto, zważywszy zwłaszcza specyfikę wizytowanego kierunku, położenie geograficzne Gorzowa Wlkp. w trójkącie Szczecin – Poznań – Zielona Góra ma wpływ na potencjalną wielkość rekrutacji i sprawia, że znaczna większość studentów wybiera PWSZ w Gorzowie zamiast ośrodków konkurencyjnych. Dotychczas dawało to dobre wyniki, pewne załamanie widać natomiast przy ostatniej rekrutacji na II stopniu studiów polonistycznych.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wlkp. jest uczelnią publiczną, utworzoną na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1998 r. w sprawie utworzenia Gorzowskiej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wielkopolskim (Dz. U. Nr 98, poz. 618). Nazwę Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim uczelnia otrzymała na mocy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 1999 r.

Uczelnia działa na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, przepisów wydanych na jej podstawie oraz statutu uchwalonego przez senat uczelni i zatwierdzonego decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13.04.2007 r. Nr DSW-1-07-410/53/07 ze zmianami zatwierdzonymi decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Nr MNiSW-DNS-WUP-6041-1054-2/BR/09 z dnia 20 maja 2009 r.

Zgodnie z zapisem § 28 statutu organem kolegialnym uczelni jest senat. Organem jednoosobowym uczelni jest rektor.

Senat

Posiedzenia zwyczajne senatu zwołuje rektor co najmniej raz na dwa miesiące, z wyjątkiem przerwy letniej. Analiza dokumentacji wykazała, iż zakres uchwał senatu jest zgodny z jego statutowymi i ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązuje się w szczególności z

obowiązków ustawowych określonych w art. 62 oraz w art. 169 ust. 2. Należy do nich m.in. przyjęcie Regulaminu studiów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. (uchwała senatu Nr 25/000/2009 z dnia 24.04.2009 r.), zatwierdzonego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego decyzją z dnia 10 lipca 2009 r.

Określony w § 29 Statutu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. skład senatu jest zgodny z art. 61 ust. 3 ustawy. Uchwały senatu oraz protokoły z jego posiedzeń są zapisane poprawnie i zawierają podpisy przewodniczącego oraz osoby protokołującej. Dokumenty prac senatu przechowywane są w biurze rektora.

Rektor

Podczas wizytacji przedstawiony został wykaz zarządzeń rektora. Zarządzenia rektora obejmowały sprawy zgodne z kompetencjami określonymi w art. 66 ust. 2 ustawy i w § 36 statutu uczelni.

Regulamin studiów w uczelni został wprowadzony z poszanowaniem zasad określonych w art. 161 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co znajduje odzwierciedlenie w stosownej uchwale Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego. Treść regulaminu należy ocenić pozytywnie.

Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom został wprowadzony w zgodzie z art. 186 ust. 1 ustawy, czego dowodem jest stosowna uchwała opiniująca Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego. Regulamin jest napisany poprawnie, jednakże wątpliwości natury prawnej budzą zapisy § 6 ust. 3 i 4.

Wzór umowy w sprawie zawierania ze studentami umów o świadczenie usług edukacyjnych na studiach niestacjonarnych stanowiący załącznik do zarządzenia rektora nr 60/0101/2008 z dnia 22 lipca 2008 zawiera klauzulę niedozwoloną przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w umowach cywilno-prawych. Przykładowa podpisana umowa różniła się od przedstawionego wzoru i zawierała dodatkowe opłaty, które nie powinny być pobierane przez uczelnię publiczną.

Wniosek:

Organy kolegialne i jednoosobowe uczelni podejmują decyzje zgodnie ze swoimi ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami. Wywiązują się również z obowiązków przewidzianych dla organów uczelni przez Ustawę.

Regulamin studiów należy ocenić pozytywnie. Regulamin przyznawania pomocy materialnej studentom budzi pewne zastrzeżenia natury prawnej. Wzór umowy podpisywanej przez uczelnię ze studentami niestacjonarnymi zawiera klauzulę niedozwoloną przez Urząd

Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a przykładowa podpisana ze studentem umowa zawierała dodatkowo opłaty, których uczelnia publiczna pobierać nie powinna.

Załącznik Nr 2 – Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Zgodnie z § 11 statutu jednostkami organizacyjnymi uczelni są cztery instytuty, jednostki ogólnouczelniane, zakłady i studia, biblioteka, archiwum oraz jednostki administracji. Strukturę organizacyjną PWSZ tworzą :

(a) Instytut Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego:

- Zakład Administracji Publicznej,
- Zakład Administracji Europejskiej,
- Zakład Bezpieczeństwa Narodowego

(b) Instytut Humanistyczny

- Zakład Języka Polskiego,
- Zakład Edukacji oraz
- Zakład Filologii.

(c) Instytut Zarządzania:

- Zakład Rachunkowości i Zarządzania Finansami,
- Zakład Zarządzania Organizacją,
- Zakład Informatyki w Zarządzaniu oraz
- Zakład Organizacji i Zarządzania Turystyką.

(d) Instytut Techniczny:

- Zakład Zastosowań Informatyki oraz
- Zakład Systemów Komputerowych.

Wniosek:

Wydzielenie Zakładu Języka Polskiego w ramach Instytutu Humanistycznego pozwala na właściwą realizację zadań dydaktycznych i naukowych w ramach kierunku filologia polska.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Forma kształcenia	Liczba studentów
Studia stacjonarne	2 208
Studia niestacjonarne	1 754
Razem	3 962

Wniosek:

Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.). Liczba studentów studiów stacjonarnych jest wyższa od liczby studentów studiów niestacjonarnych.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

PWSZ w Gorzowie Wlkp. prowadzi kształcenie na studiach I stopnia na 7 kierunkach. Są to: administracja, bezpieczeństwo narodowe, filologia, filologia polska, informatyka, pedagogika i zarządzanie.

Informacje o wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia i akredytacji:

Lp	Nazwa kierunku/specjalności	Numer decyzji PKA	Data akredytacji i ocena udzielona przez PKA	Ważna	Akredytowany poziom studiów
1.	Język polski	Uchwała nr 782/2004	9.09.2004 r. pozytywna	2009/2010	studia I stopnia
2.	Zarządzanie	Uchwała nr 341/2007	31.05.2007 r. warunkowa	2008/2009	studia I stopnia
3.	Administracja	Uchwała nr 797/2008	13.11.2008 r. warunkowa	2009/2010	studia I stopnia
4.	Administracja	Uchwała nr 231/2010	11.03.2010 r. Pozytywna	2015/2016	studia I stopnia

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Filologia polska

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	34	-	34
	II	28	9	37
	III	44	15	59
II stopnia	I	21	15	36
Razem		127	39	166

Udział studentów kierunku filologia polska w ogólnej liczbie studentów PWSZ w Gorzowie Wlkp. wynosi ok. 4 %.

Wniosek:

Władze uczelni starają się wychodzić naprzeciw potrzebom edukacyjnym środowiska lokalnego i regionalnego, rozwijając sukcesywnie ofertę edukacyjną. Organy kolegialne i jednoosobowe uczelni podejmują decyzje zgodnie ze swoimi ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami. Wywiązują się również z obowiązków przewidzianych dla organów uczelni przez Ustawę. Regulamin studiów należy ocenić pozytywnie. Ze wzoru umowy podpisywanej przez uczelnię ze studentami niestacjonarnymi należy usunąć klauzulę niedozwoloną przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zakład Języka Polskiego zajmuje odpowiednią pozycję w strukturze wydziału i uczelni. Dzięki temu we właściwy sposób może realizować wszystkie swoje statutowe zadania.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.
- 1.1 Deklarowana sylwetka absolwenta.

Na podstawie nakreślonej w raporcie samooceny sylwetki absolwenta, a także w wyniku analizy programu studiów można orzec, że tak nakreślona sylwetka absolwenta zgodna jest z uregulowaniami zawartymi w standardach, a struktura kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, oraz że studia na kierunku filologia polska w Zakładzie Języka Polskiego PWSZ w Gorzowie Wlkp. będą wyposażały absolwentów w niezbędne kompetencje zawodowe.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów.

Zasady trybu i warunków rekrutacji na rok akademicki 2009/2010 zawarte zostały w uchwale Nr 24/000/2008 senatu PWSZ w Gorzowie Wlkp. z dnia 27 maja 2008 r. Uchwała podjęta została zgodnie z kompetencjami zawartymi w art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) w terminie określonym w art. 169 ust. 2 ustawy.

Wniosek:

Zasady rekrutacji nie odbiegają od zasad stosowanych tradycyjnie w polskich uczelniach.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia.

Na kierunku filologia polska w Zakładzie Języka Polskiego na studiach I stopnia realizowane są aktualnie dwa programy; studenci III roku realizują program już wygaszany, ze specjalnością nauczycielską i dodatkową – pedagogika opiekuńczo-wychowawcza. Studenci II i III roku mają do wyboru dwie specjalności: nauczycielską ze specjalnością dodatkową bibliotekoznawstwo oraz komunikacja medialna. Obie specjalności realizowane są też na studiach II stopnia na kierunku filologia polska, prowadzonych od roku akademickiego 2009/2010.

Zgodnie z raportem samooceny absolwent studiów I stopnia na kierunku filologia polska posiada ogólne wykształcenie humanistyczne i podstawową wiedzę z zakresu nauki o języku i o literaturze. Rozumie i umie analizować zjawiska i procesy literackie, językowe i kulturowe przeszłości i współczesności. Absolwent specjalności nauczycielskiej ze specjalnością dodatkową bibliotekoznawstwo jest przygotowany do nauczania języka polskiego w szkole podstawowej i w gimnazjum, a także do pracy w bibliotekach różnego typu. Absolwent specjalności komunikacja medialna jest przygotowany do pracy w mediach, w redakcjach, wydawnictwach, w rozgłoszeniach radiowych i stacjach telewizyjnych, a także do wykonywania zajęć związanych z komunikacją społeczną.

Dokonana przez zespół oceniający analiza planów i programów studiów dowodzi, że tak nakreślona przez uczelnię sylwetka absolwenta jest zgodna z uregulowaniami zawartymi w standardach ministerialnych, liczba godzin przeznaczonych na przedmioty podstawowe (240) oraz kierunkowe (900) spełnia z naddatkiem wymagania standardów (odpowiednio 180

i 420), a struktura kwalifikacji absolwenta zasadniczo odpowiada przyjętym w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorom efektów kształcenia. Wątpliwości zespołu wizytującego wzbudziła jednak struktura przedstawionego programu studiów, która nie w pełni gwarantuje osiągnięcie efektów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta. Mówi się tam bowiem, że absolwent filologii polskiej PWSZ w Gorzowie Wlkp., prócz wiedzy z zakresu wybranego kierunku oraz wybranej specjalności, posiada też ogólne wykształcenie humanistyczne, a także „rozumie i umie analizować zjawiska i procesy literackie, językowe i kulturowe przeszłości i współczesności”. W realizowanym programie studiów wśród przedmiotów kierunkowych znalazły się jednak wyłącznie stricte polonistyczne przedmioty (językoznawcze, historycznoliterackie oraz poetyka z teorią literatury), czasami w dużym wymiarze godzinowym (poetyka – 105 godzin, osobno gramatyka historyczna i historia języka polskiego – każdy przedmiot po 45 godzin, osobno pragmalingwistyka i komunikacja językowa oraz lingwistyka tekstu i retoryka – też po 45 godzin). Ponieważ w zapisanych w sylabusie treściach programowych przedmiotu „literatura najnowsza polska i obca” znalazła się analiza wyłącznie rodzimych zjawisk i tekstów, jedyny przedmiot wykraczający poza literaturę i język polski to literatura powszechna w wymiarze 30 godzin. Jest to zatem model polonistyki dosyć konserwatywnej, opartej na kanonicznych dla filologii polskiej przedmiotach, zamkniętej nie tylko na rodzime, ale i globalne idee, zjawiska i teksty kultury współczesnej. Korekta tego programu winna mieć na celu osiągnięcie zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, wśród których znalazło się wyposażenie gorzowskich polonistów w ogólną wiedzę humanistyczną oraz rozumienie procesów i zjawisk kulturalnych przeszłości i współczesności, winno się także dążyć do zwiększenia atrakcyjności oferowanego programu poprzez wyjście poza polonistyczny kanon, tym bardziej, że na spotkaniu z zespołem oceniającym sami studenci postulowali zmiany idące właśnie w tym kierunku, o czym niżej.

W programie ocenianego kierunku wszystkie przedmioty podstawowe, kierunkowe i kształcenia ogólnego są obowiązkowe, brak jakichkolwiek przedmiotów do wyboru, fakultatywnych, opcyjnych – poza fundamentalnym wyborem jednej z dwóch specjalności siatka jest sztywna, co dodatkowo ogranicza możliwości profilowania wykształcenia i zdobywania wiedzy ogólnej przez studentów gorzowskiej polonistyki.

1.4 Ocena systemu ECTS.

System punktowy ECTS formalnie jest wprowadzony w życie i w zasadzie znany studentom (co sprawdzono podczas spotkania z nimi). Podział punktów pomiędzy przedmioty i formy zajęć zależy od liczby realizowanych godzin oraz od oceny ważności przedmiotu. W sytuacji, kiedy siatka zajęć jest sztywna, trudno jednak mówić o pełnym wykorzystaniu możliwości ECTS.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej (z części studenckiej).

Kadra dydaktyczna jest dobrze oceniana przez studentów. Wykładowcy zawsze podają zasady zaliczenia przedmiotu na pierwszych zajęciach i konsekwentnie je egzekwują. Większość wykładowców korzysta w trakcie zajęć z technik multimedialnych, a materiały do zajęć wysyłane są studentom pocztą elektroniczną. Wykładowcy są dostępni na konsultacjach, a studenci mogą się z nimi kontaktować poprzez e-mail, a czasami także przez telefon.

Obsługa administracyjna została oceniona przez studentów bardzo dobrze i nie zgłaszali oni uwag do działania dziekanatu. Zdaniem studentów dyrektorzy instytutu są pomocni i dostępni dla nich w wystarczającym wymiarze czasowym.

Programy wymian międzynarodowych są realizowane w ramach programu Erasmus oraz umów bilateralnych i zostały dobrze ocenione przez studentów.

Studenci filologii polskiej dobrze oceniają organizację praktyk zawodowych i są zadowoleni ze wsparcia uczelni przy znalezieniu praktyki.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Główne formy weryfikacji wiedzy studentów gorzowskiej polonistyki to egzaminy ustne oraz prace pisemne (ćwiczeniowe i dyplomowe); na poszczególnych zajęciach studenci piszą też testy sprawdzające ich wiedzę na bieżąco.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Odsiew studentów polonistyki jest największy na I roku (sięga 30%) i, jak czytamy w raporcie samooceny, związany jest z konstatacją nietrafności wyboru kierunku studiów. Na kolejnych latach odsiew jest minimalny.

2.3. Ocena zasad dyplomowania i prac dyplomowych.

Zasady dotyczące przygotowania przez studentów pracy dyplomowej oraz zasady przeprowadzenia egzaminu dyplomowego reguluje rozdział 7 i 8 Regulaminu studiów PWSZ. Od roku akademickiego 2007/2008 w Instytucie Humanistycznym obowiązują standardy pracy dyplomowej zatwierdzone przez Radę Instytutu. W roku akademickim 2007/2008 została wdrożona procedura antyplagiatowa oraz system Plagiat.pl. (raporty z przeszukań dołączone są do dokumentacji).

Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego stopień co najmniej doktora. Temat pracy dyplomowej jest ustalany i zatwierdzany przez Radę Instytutu. Praca dyplomowa oceniana jest pisemnie przez promotora i recenzenta. Do każdej pracy dołączone są jej wersja elektroniczna oraz oświadczenie o samodzielności tekstu. Egzamin dyplomowy odbywa się przed powołaną przez dyrektora Instytutu Humanistycznego komisją, w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor oraz recenzent, przy czym zawsze jedna osoba (promotor bądź recenzent) ze stopniem naukowym doktora habilitowanego lub tytułem profesorskim..

Członkowie zespołu wizytującego sprawdzili poziom osiemnastu prac dyplomowych gorzowskich polonistów stwierdzając, że poziom ten bywa różny, często jednak, przede wszystkim w przypadku prac historycznoliterackich, dosyć niski; prace są nierzadko zbyt krótkie i zawierają liczne usterki stylistyczne i interpunkcyjne, powierzchowne analizy oraz uproszczone sądy, a recenzje, aczkolwiek zwykle dość rozbudowane i wskazujące słabości pracy, proponują w konkluzji jej zawyżoną ocenę. Wyższy poziom prezentują prace o tematyce językoznawczej, które w większości mają charakter „materiałowy”, tzn. oparte są na samodzielnie zgromadzonym przez dyplomanta empirycznym materiale językowym.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia.

Program realizowany na ocenianym kierunku studiów I stopnia proponuje słuchaczom pewien ograniczony, ale jednak wystarczający (zwłaszcza ze względu na liczebność studentów) wachlarz specjalności. W ich realizacji wykorzystuje się potencjał specyficzny dla tego środowiska oraz potrzeby rynku pracy regionu. Wszystkie proponowane specjalności mają wyraźny profil zawodowy. Należy domniemywać, że są to zawody poszukiwane na lokalnym rynku pracy. Zdefiniowane przez uczelnię efekty kształcenia zgodne są ze standardami

kształcenia, jak jednak wykazano wyżej, realizowany program nie w pełni gwarantuje osiągnięcie tych efektów.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Na ocenianym kierunku, obok tradycyjnych metod akademickich (wykłady, ćwiczenia i seminaria), powszechnie stosuje się nowoczesne metody dydaktyczne z wykorzystaniem sprzętu elektronicznego i multimedialnego, co potwierdzili studenci na spotkaniu z zespołem; część hospitowanych zajęć odbywała się jednak tradycyjną metodą, przy wykorzystaniu tablicy i kredy, bez zastosowania technik audiowizualnych lub multimedialnych, choć wyposażenie sal całkowicie zapewnia takie możliwości. Zajęcia z informatyki odbywają się w zlokalizowanej w siedzibie kierunku pracowni komputerowej na 13 stanowisk. Kierunek nie prowadzi kształcenia na odległość. W budynku będącym siedzibą filologii polskiej brak ułatwień i urządzeń dla niepełnosprawnych, jednak jeszcze w tym roku poloniści przeniosą się do nowej siedziby, w której znajdują się wszystkie takie urządzenia.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Sylabusy znajdują się na stronie Zakładu Języka Polskiego, ich konstrukcja budzi jednak wątpliwości. Karty większości przedmiotów, w tym wszystkich z zakresu historii literatury polskiej, zawierają wyłącznie literaturę przedmiotu – bez listy lektur, która z kolei tworzy osobny załącznik nieumieszczony w Internecie. Brak listy lektur w sylabusach pracownicy tłumaczyli uchwałą senatu ograniczającą rozmiar karty przedmiotu do jednej strony; decyzja ta wydaje się bezzasadna, karta przedmiotu pozbawiona listy obowiązkowych lektur nie spełnia swej podstawowej funkcji, polegającej na dokładnym i wyczerpującym informowaniu studentów o wymaganiach i warunkach związanych z zaliczeniem przedmiotu.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Zgodnie z obowiązującym standardem kształcenia praktyka zawodowa na kierunku filologia

polska realizowana jest w przypadku studiów stacjonarnych w wymiarze 8 tygodni, w przypadku studiów niestacjonarnych w wymiarze 120 godzin. Praktyki przyjmują dwie formy: pierwsza to praktyka ogólnopedagogiczna – w wymiarze 2 tygodni, odbywana w różnych placówkach oświatowo-wychowawczych; druga to praktyka związana z przygotowaniem do zawodu – w wymiarze 6 tygodni; dla specjalizacji nauczycielskiej jest to praktyka metodyczna w szkole podstawowej i gimnazjum w wymiarze 150 godzin; dla specjalności komunikacja medialna jest to praktyka w różnych instytucjach, organizacjach i zakładach związanych z tą specjalnością w wymiarze 6 tygodni. Podstawą zaliczenia każdej formy praktyki zawodowej są: pozytywna ocena praktyki wystawiona przez opiekuna ze strony szkoły, placówki lub zakładu pracy oraz złożenie u opiekuna praktyki ze strony instytutu wymaganej dokumentacji praktyki. Taki sposób realizacji i kontroli praktyk nie budzi zastrzeżeń.

3.4 Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Ponieważ polonistyka gorzowska dysponuje wystarczającą bazą dydaktyczną (mierzoną liczbą sal i ich wyposażenia), nie natrafiono na przypadki wadliwego rozplanowania zajęć w trakcie tygodnia. W dostarczonych w raporcie samooceny siatkach godzinowych nie stwierdzono odstępstw od zasad liczby egzaminów przewidzianych w roku i w semestrze. Na spotkaniu ze studentami także nie zgłoszono uwag co do liczby egzaminów przewidzianych dla określonego roku i semestru studiów.

3.5 Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Hospitowane zajęcia prezentowały zadowalający poziom merytoryczny i metodyczny.

Załącznik Nr 4 – Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Wniosek:

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku nie budzi zasadniczych zastrzeżeń, programy studiów są zgodne ze standardami oraz ich wymaganiami, umożliwiają też osiągnięcie większości założonych celów i efektów kształcenia. Pożądana jest jednak, co podkreślali także studenci na spotkaniu z zespołem wizytującym, korekta tych, dość konserwatywnych,

programów, polegająca na zmniejszeniu wymiaru godzin zajęć tradycyjnie historyczno-literackich i językoznawczych na rzecz przedmiotów poszerzających wiedzę ogólnohumanistyczną i kulturoznawcze kompetencje, trzeba zbudować choćby skromną ofertę przedmiotów opcyjnych i do wyboru, co pozwoli wykorzystać możliwości ECTS. Należy zwrócić większą uwagę na poziom merytoryczny, stronę formalną i kryteria oceny prac licencjackich. Sylabusy wymagają korekty i dostosowania ich formy do ustalonych zasad. Hospitowane zajęcia prezentowały dobry poziom merytoryczny i metodyczny. Organizacja i realizacja procesu dydaktycznego oraz praktyk nie budzą zastrzeżeń.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia odpowiada w ocenianej jednostce ogólnie przyjętym w polskich uczelniach standardom w tym zakresie. System obejmuje cztery podstawowe działania: okresowy przegląd i weryfikację planów i programów nauczania, ocenę pracowników naukowo-dydaktycznych, ewaluację zajęć i ich ocenę przez studentów, informowanie o ofercie edukacyjnej oraz planowanych zmianach kształcenia. Wszystkie procedury zapewnienia jakości kształcenia zostały wprowadzone zarządzeniem Rektora PWSZ nr 68/0101/2008 z dnia 1 sierpnia 2008 r. i są praktycznie wcielane w życie.

W czasie wizytacji zespół mógł stwierdzić istnienie okresowego przeglądu planów i programów nauczania oraz ich efektów. Samorząd studencki uczestniczy w procesie opiniowania planów i programów nauczania, które po akceptacji są uchwalane przez senat.

System oceniania studentów został określony w Regulaminie studiów. Ocena przeprowadzana jest stosownie do wymagań określonych w sylabusach przedmiotowych. Sam system oceny jest standardowy i nie odbiega od analogicznych systemów stosowanych w innych polskich uczelniach tego typu. Na podkreślenie zasługuje możliwość studiowania w oparciu o zindywidualizowane programy studiów: Indywidualną Organizację Studiów (§ 14 Regulaminu) oraz Indywidualny Plan Studiów (§ 13 Regulaminu).

Formy kontroli kadry dydaktycznej są w PWSZ przemyślane, systemowe i regularnie stosowane. Obejmują one trzy podstawowe formy: ocenę okresową wynikającą z ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, ankietowanie przez studentów oraz hospitacje zajęć dydaktycznych. Do wzglądu przedstawiono zarówno wzór arkusza hospitacji (oceniane są: merytoryczne przygotowanie do zajęć, struktura i typ zajęć, wykorzystanie środków

dydaktycznych, typ i sposób stosowania metod aktywizujących), jak i arkusze wypełnione i podpisane. Wyniki hospitacji służą jako materiał pomocniczy do analiz, opracowań zbiorczych i działań mających na celu doskonalenie i podnoszenie poziomu edukacji na kierunku.

Szczególnie wiele uwagi przywiązuje się w PWSZ do ankiet studenckich. Ankiety te zostały opracowane w porozumieniu z samorządem studenckim; ankietyzacja prowadzona jest od roku co semestr (wcześniejsze roczniki polonistów nie uczestniczyły w ankietyzacji), a jej wyniki analizowane są z pracownikiem i władzami instytutu. W celu usprawnienia badań uczelnia zakupiła system TESTICO wraz z oprogramowaniem.

Studenci PWSZ otrzymują wsparcie informacyjne dzięki istnieniu strony internetowej uczelni oraz platformy zwanej „wirtualnym dziekanatem” (eHKS). Internetowa obsługa studenta w wirtualnym dziekanacie zaczyna się już na etapie rejestracji kandydatów na studia. Studenci wyższych lat mogą się rejestrować w systemie samodzielnie. W ramach współpracy z pracodawcami na stronie internetowej uczelni zamieszczane są oferty pracy dla studentów i absolwentów.

Praca realnego dziekanatu jest dostosowana do godzin zajęć studentów, szczególnie do terminów zjazdów studiów niestacjonarnych, co potwierdziło spotkanie ze studentami. Wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni pełnią regularnie konsultacje dla studentów studiujących w systemie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Informacje dotyczące oferty kształcenia i toku studiów umieszczane są na stronie internetowej uczelni, a także w formie tradycyjnej w gablotach. Uczelnia dysponuje rozbudowaną siecią informatyczną (program PIONIER), dzięki której możliwy jest dostęp do ogólnokrajowej i światowej naukowej i akademickiej sieci komputerowej.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

Studenci pierwszego roku potwierdzili, że po zakończeniu zimowego semestru wypełniali ankiety ewaluacyjne. Studenci starszych roczników nigdy ewaluacji nie dokonywali i wyrażali żal z tego powodu.

Pracownicy Zakładu dobrze oceniają funkcjonujący w Uczelni system zapewnienia jakości kształcenia.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Biuro Karier powstało w Uczelni w 2003 roku, działa z przerwami do dziś. Do zadań Biura należą: pomoc studentom i absolwentom w znalezieniu pracy, doradztwo zawodowe oraz organizowanie spotkań z pracodawcami podczas targów pracy. Pracownicy Biura Karier (wspierani przez Dział Promocji i Informacji PWSZ) prowadzą codzienne dyżury dla studentów w godz. 7.30-15.30 (ul. Łokietka 22) oraz dodatkowo we wtorki i czwartki w godz. 13.00-15.30 (ul. Chopina 52). Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie internetowej Uczelni.

Wniosek:

Wydział ma wdrożony system utrzymywania i zapewnienia jakości kształcenia w różnych obszarach, na różnych szczeblach działalności i w zróżnicowanych formach. System ankiet studenckich jest przejrzysty i działa w zasadzie od roku bez zarzutu. Nie odnotowano skarg studentów i pracowników na administrację wydziału i uczelni. Na pozytywną ocenę zasługuje sprawne zorganizowanie „wirtualnego dziekanatu” oraz działalność reaktywowanego w 2008 roku Biura Karier.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich PWSZ:

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				w pełnym wymiarze czasu pracy	w niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	13	-	1	11	1
Doktor habilitowany	28	-	5 (1)	23 (4)	-
Doktor	94	-	48 (4)	44	2
Pozostali	144	-	109	18	17
Razem	279	-	163	96	20

- w nawiasie podano dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego na kierunku filologia polska

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	1 (0)	3 (1)	-
2006	2 (0)	-	-
2007	8 (5)	-	-
2008	3 (1)	1 (0)	-
2009	1 (0)	-	-
Razem	15 (6)	4 (1)	-

Wniosek:

Powyższe dane świadczą o dużym rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej. W latach 2005-2009 nauczyciele akademicki zatrudnieni w Zakładzie Języka Polskiego obronili łącznie 6 doktoratów i 1 habilitację.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- formalno-prawnych

W zakresie formalno-prawnych wymagań nauczyciele akademicki wskazani do minimum kadrowego na kierunku filologia polska mogą zostać zaliczeni do tego minimum. Wszyscy nauczyciele akademicki złożyli oświadczenia o możliwości stanowienia minimum kadrowego na kierunku filologia polska prowadzonym w PWSZ w Gorzowie Wlkp., o podstawowym i dodatkowym miejscu pracy wraz z określeniem poziomu studiów i jednostki prowadzącej kierunek studiów, na którym stanowią minimum kadrowe. Wszyscy nauczyciele akademicki zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie studiów (Dz. U. Nr 144, poz. 1048) w myśl zapisów § 8 ust. 3 nauczyciele akademicki prowadzą osobiście co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych na kierunku filologia polska w przypadku nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień

naukowy doktora habilitowanego, i co najmniej 90 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

- merytorycznych

Liczba nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego wynosi 9 osób, w tym 5 osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 4 osoby ze stopniem doktora. Reprezentowane specjalności naukowe to doktor lub doktor habilitowany w zakresie nauk humanistycznych (wszystkie osoby) w zakresie literaturoznawstwa (5 osób), językoznawstwa (3 osoby) oraz teatru (1 osoba). Dla potrzeb studiów I stopnia jest to minimum wystarczające i spełnia warunek ustawowy. Z punktu widzenia proporcji nieco naruszona jest partycja między językoznawcami a literaturoznawcami (na korzyść tych drugich).

Wniosek:

Biorąc pod uwagę aspekty merytoryczne i formalno-prawne do minimum kadrowego zaliczono łącznie 9 osób, w tym:

- 5 nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego;
- 4 nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora.

Minimum kadrowe na kierunku filologia zostało spełnione.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku spełnia wymagania wyrażonego w § 11 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Wynosi on 1: 18, przy wymaganym 1:180.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Obsada zajęć na ocenianym kierunku nie budzi zastrzeżeń, zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich prowadzone są zgodnie z ich kompetencjami potwierdzonymi dorobkiem naukowym; na niektórych specjalizacjach powierza się zajęcia osobom z szeroko rozumianej praktyki, np. na specjalizacji medialnej. Nie zatrudnia się nauczycieli obcokrajowców. Studenci potwierdzili pełną dostępność nauczycieli akademickich na konsultacjach oraz drogą kontaktów telefonicznych i online.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Na spotkaniu z nauczycielami akademickimi dominowała refleksja dotycząca perspektyw rozwojowych polonistyki, zwłaszcza w uczelniach typu PWSZ, w kontekście pragmatycznego podejścia studentów do studiowania i wybierania specjalności. Ponadto zgłoszono uwagi dotyczące liczby godzin przeznaczonych w planie studiów na poszczególne przedmioty (np. zbyt mała liczba godzin poświęcona na literaturę romantyczną). Duże nadzieje kadra wiąże z perspektywą uruchomienia nowych bibliotek (zwłaszcza zakładowej i instytutowej) oraz planowaną zmianą siedziby polonistyki. Biorąc pod uwagę stopniowe uzyskiwanie przez gorzowską polonistykę statusu akademickiego, a co za tym idzie, konieczność prowadzenia badań naukowych, wskazywano na niewykorzystany dotychczas temat dialektologii regionu gorzowskiego. Uczelnia zapewnia pracownikom znakomite warunki do realizowania badań naukowych, publikowania ich wyników oraz wyjazdów zagranicznych.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Wszystkie teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika. W teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Teczki są opisane, zawierają podział na części A, B, C wraz ze spisem znajdujących się w nich dokumentów, które ułożone są w porządku chronologicznym. We teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Dokumentacja osobowa zawiera aktualne oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do

minimum kadrowego na kierunku filologia prowadzonym w PWSZ w Gorzowie Wlkp. oraz informację o podstawowym miejscu pracy.

Analizując przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.), należy stwierdzić pełną zgodność prowadzonej dokumentacji osobowej z zapisami cytowanego wyżej rozporządzenia.

Wniosek:

Warunek minimum kadrowego został spełniony. Obsada wszystkich zajęć dydaktycznych jest prawidłowa. Odpowiednia jest także proporcja między liczbą pracowników stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów. Teczki osobowe pracowników prowadzone są w sposób wyróżniający.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

PWSZ w Gorzowie Wlkp., jako szkoła o profilu zawodowym, nie podlega kategoryzacji Rady Nauki Polskiej i – zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym – nie ma obowiązku dokumentowania swoich osiągnięć naukowych, np. w postaci dzieł opublikowanych. Podczas wizytacji wszakże stworzono zespołowi okazję do zapoznania się z dorobkiem publikacyjnym pracowników Instytutu Humanistycznego, w tym także osób zatrudnionych w Zakładzie Języka Polskiego. Cechą charakterystyczną tego dorobku, podobnie zresztą jak i organizowanych lub współorganizowanych przez PWSZ konferencji naukowych, jest jego ścisły związek z regionem. Publikacji stricte polonistycznych nie stwierdzono nazbyt wielu i w zasadzie są to dokonania prof. E. Skorupskiej-Raczyńskiej. Na uwagę zasługuje dysponowanie przez środowisko naukowe periodykiem w postaci Zeszytów Naukowych PWSZ, w tym Serii Humanistycznej. Pracownicy polonistyki gorzowskiej w zasadzie nie wykazują zainteresowania grantami Rady Nauki Polskiej, ale pozyskują środki na działalność z funduszy Euroregionu. W trakcie prowadzenia są dwa przewody doktorskie (w tym jeden na ukończeniu) asystentów zatrudnionych w PWSZ. W latach 2005-2009 polonistyka gorzowska uzyskała tylko jeden stopień doktora habilitowanego. Niepokojący jest fakt, że w Instytucie

Humanistycznym, w skład którego wchodzi Zakład Języka Polskiego, nie ma osób zatrudnionych na podstawie mianowania oraz niekorzystna jest proporcja między osobami zatrudnionymi tu w podstawowym miejscu pracy do tych, którzy PWSZ traktują jako miejsce dodatkowe.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

W Instytucie Humanistycznym działają dwa koła naukowe – Studenckie Koło Naukowe „Edukacja XXI wieku” i Koło Krytyczno-Literackie „Jamb”. W uczelni działają jeszcze SKN Polonistów „Korrigan”, Koło Naukowe „Europa” i SKN Pedagogów. Studenci w ramach aktywności w kołach naukowych organizują wykłady, spotkania i konferencje oraz uczestniczą w seminariach wyjazdowych. Każde koło ma swojego opiekuna naukowego, a studentom działającym w kołach udostępniana jest infrastruktura instytutu. W ocenie studentów uczelnia zapewnia dobre warunki do rozwoju studenckiego ruchu naukowego.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Pracownicy polonistyki gorzowskiej uczestniczą w wymianie międzynarodowej z kilkoma ośrodkami akademickimi w Europie (zwłaszcza z Iwano-Frankowskiem na Ukrainie, a także z Cottbus, Berlinem, Bari, Nancy). Aktywnie uczestniczą też w działalności Euroregionu, pozyskując z niego m.in. fundusze na działalność naukową. Niepokozi całkowity brak informacji na temat realizowanej przez uczelnię wymiany międzynarodowej studentów.

Lista działań naukowych i dydaktycznych podejmowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi jest krótka i obejmuje: jeden temat ogólnouczelniany *Student niepełnosprawny w uczelni* (wspólnie z Hochschule Lausitz oraz z Univerité Henri Poincaré Nancy) oraz konkurs ortograficzny dla słuchaczy Podkarpackiego Uniwersytetu im. W. Stefanyka w Iwano-Frankowsku).

Wniosek:

PWSZ w Gorzowie Wlkp., jako szkoła o profilu zawodowym, nie podlega kategoryzacji Rady Nauki Polskiej i – zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym – nie ma obowiązku prowadzenia działalności naukowej, gorzowscy poloniści publikują jednak swoje prace w

Serii Humanistycznej Zeszytów Naukowych PWSZ, organizują i współorganizują konferencje naukowe, uczestniczą w wymianie międzynarodowej z kilkoma ośrodkami akademickimi w Europie. Należałoby jednak zwiększyć starania o granty Rady Nauki Polskiej oraz zainteresować studentów polonistyki wymianą międzynarodową w ramach europejskich i krajowych programów.

W Instytucie Humanistycznym aktywnie działa kilka kół naukowych, a uczelnia zapewnia dobre warunki do ich rozwoju.

VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

PWSZ posiada dobrze wyposażoną i ciągle unowocześnianą bazą dydaktyczną. Dysponuje łącznie 23 salami wykładowymi na ponad 3000 miejsc, 59 salami ćwiczeniowymi na ponad 2000 miejsc, 24 pracowniami komputerowymi (każda połączona jest w sieć ze stałym dostępem do Internetu) oraz 1 laboratorium językowym. Sale są przygotowane do stosowania najnowszych technik audiowizualnych; wyposażono je w rzutniki multimedialne i ekrany, nagłośnienie, wizualizery, komputery dotykowe, kamery oraz 3 kabiny dźwiękoszczelne do tłumaczeń symultanicznych.

Baza dydaktyczna, wyposażenie w sprzęt techniczny i elektroniczny, dostęp studentów do komputerów pozwalają w stopniu zadowalającym zaspokajać potrzeby naukowe i dydaktyczne kierunku, za wyjątkiem zasobów bibliotecznych, które są zdecydowanie niewystarczające – zakładowa biblioteka liczy 4000 woluminów, a księgozbiór polonistyczny Biblioteki Głównej stanowi znikomą część zbiorów. Sytuacja ta ma się zmienić jeszcze w tym roku, po przeprowadzce polonistów do nowej siedziby.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia (z części studenckiej).

Studenci zaledwie poprawnie ocenili infrastrukturę techniczną budynku, w którym prowadzone są zajęcia. Obiekt jest niedostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zgłaszano zastrzeżenia do parkingu (m.in. pobieranie opłat), pozytywnie oceniono wygodny i

przyjazny akademik oraz bazę sportową Uczelni; studenci są dumni z sukcesów gorzowskich koszykarek.

Wniosek:

Baza dydaktyczna ocenianego kierunku, nawet biorąc pod uwagę niewygodę dotychczasowej siedziby, dostosowana jest do potrzeb naukowych i dydaktycznych gorzowskich polonistów, choć zasoby biblioteczne pilnie wymagają zwiększenia. Sytuacja lokalowa i stan księgozbioru mają ulec radykalnej poprawie od nowego roku akademickiego, kiedy to poloniści przeniosą się do nowego budynku.

VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Przedstawiciele samorządu studenckiego bardzo dobrze oceniają współpracę z władzami uczelni i administracją. Samorząd uczestniczy w podejmowaniu ważnych dla studentów decyzji, m.in. regulaminu studiów, regulaminu pomocy materialnej, programu i planu studiów, co znajduje potwierdzenie w stosownych uchwałach Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego. Procentowy udział przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni oraz Radzie Instytutu określony w § 61 ust. 3 oraz § 67 ust. 4 ustawy jest odpowiedni. Przedstawiciele studentów biorą czynny udział w pracach organów uczelni.

Samorząd studencki rzetelnie wypełnia swoje zadania w zakresie spraw socjalno-bytowych i kulturalnych studentów organizując imprezy klubowe, kulturalne i sportowe. Władze Uczelni zapewniają bardzo dobre warunki dla rozwoju samorządu studenckiego. Biuro samorządu mieści się w jednym dużym pokoju, który jest dobrze wyposażony. Samorząd dysponuje znacznym budżetem, który może przeznaczać na wybrane przez siebie cele. Przedstawiciele samorządu są zadowoleni z warunków rozwoju zapewnionych przez uczelnię i wskazują na bardzo dobrą współpracę z jej władzami. Skarżyli się jednak na niskie zainteresowanie studentów działalnością w samorządzie.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

System przyznawania pomocy materialnej jest przejrzysty, a pomoc materialna i socjalna jest przyznawana wg jasnych kryteriów. Studenci są dobrze poinformowani o możliwości ubiegania się o wszystkie rodzaje stypendiów. Regulacje odnoszące się do pomocy

materialnej dla studentów są konsultowane z organami samorządu studenckiego. Dokumentacja związana z przydzielaniem pomocy materialnej studentom jest prowadzona w sposób niebudzący żadnych zastrzeżeń.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Studenci pozytywnie wypowiadali się na temat studiowanego kierunku i uczelni. Podkreślali wysokie kompetencje kadry dydaktycznej i dobrą organizację studiów. Dobrze ocenione zostały również zbiory biblioteki i organizacja praktyk. Studenci studiów magisterskich zwrócili jednakże uwagę, że wiele treści na studiach drugiego stopnia jest powtórzeniem treści ze studiów pierwszego stopnia, uważają, że program studiów jest zbyt sztywny i chcieliby mieć większy wpływ na kształtowanie własnej ścieżki edukacyjnej (zajęcia fakultatywne).

Studenci biorący udział w spotkaniu nie byli jeszcze ankietowani i twierdzą, że społeczności studenckiej nie są przekazywane informacje zwrotne na temat ankiet i tak naprawdę nie wiedzą, czemu one służą.

W opinii studentów usługi kserograficzne dostępne na uczelni są stosunkowo drogie. Może to wynikać z małej konkurencji, która nie stymuluje usługodawców do obniżenia cen. W czasie spotkania zwrócono również uwagę na niesprawiedliwy, zdaniem studentów, podział środków przeznaczanych na stypendia naukowe między poszczególne instytuty. Sugeruje się dokładne przeanalizowanie tej sytuacji i skonsultowanie jej z samorządem studenckim, który powinien zasięgnąć w tej sprawie opinii studentów.

Wniosek:

Uczelnia zapewnia bardzo dobre warunki do rozwoju samorządności studenckiej. System opieki materialnej i socjalnej dla studentów należy ocenić pozytywnie. Sami studenci postulowali skorygowanie programu poprzez wprowadzenie przedmiotów spoza tradycyjnego kanonu polonistycznego oraz przedmiotów fakultatywnych i opcyjnych. Należałoby zwrócić większą uwagę na zwiększenie zainteresowania studentów wyjazdami na inne uczelnie – krajowe i zagraniczne – w ramach krajowych i międzynarodowych programów wymiany studentów.

VIII. Dokumentacja toku studiów.

Analizę dokumentacji toku studiów przeprowadzono w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji

przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). W trakcie kontroli dokumentacji zostały sprawdzone: album studentów, księga dyplomów, karty okresowych osiągnięć, protokoły zaliczenia przedmiotu, rejestr indeksów i legitymacji, indeksy orazteczki osobowe studentów i absolwentów. Stwierdzono co następuje:

1) album studentów – prowadzony jest centralnie dla całej Uczelni w formie elektronicznej i papierowej w formie wydruku komputerowego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów zawiera następujące dane: numer albumu studenta, datę rozpoczęcia studiów, imię i nazwisko, datę urodzenia oraz numer PESEL, imiona rodziców, informacje dotyczące posiadanego wykształcenia uprawniającego do podjęcia studiów (rodzaj dokumentu, numer, datę i miejsce wystawienia, nazwę instytucji wystawiającej dokument), rok, na który został przyjęty, miejsce na datę i przyczynę opuszczenia uczelni.

2) księga dyplomów – prowadzona w formie elektronicznej i papierowej w formie wydruku komputerowego. W dniu wizytacji ostatni zapis w księdze dyplomów kończył się numerem dyplomu 10751. Zgodnie z w/w rozporządzeniem księga dyplomów zawiera następujące dane: liczbę porządkową stanowiącą numer dyplomu, numer albumu studenta, imię (imiona) i nazwisko studenta, datę rozpoczęcia studiów na kierunku prowadzonym do uzyskanego dyplomu, nazwę wydziału, w którym był prowadzony kierunek studiów, nazwę kierunku i specjalność, datę złożenia egzaminu dyplomowego, uzyskany tytuł zawodowy.

3) karty okresowych osiągnięć studenta zgodnie z § 10 rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634) zawierają: nazwę przedmiotu, imiona i nazwiska studentów, numery albumów, oceny, daty i podpisy osób zaliczających lub przeprowadzających egzamin.

4) protokoły zaliczenia przedmiotu zgodnie z § 10 rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634) zawierają: nazwę przedmiotu, imiona i nazwiska studentów, numery albumów, oceny, daty i podpisy osób zaliczających lub przeprowadzających egzamin.

5) rejestr wydanych indeksów i legitymacji – prowadzony w formie podręcznego rejestru wydawanych dokumentów.

6) indeksy – wypełniane są czytelnie, w indeksach i kartach okresowych osiągnięć studenta zaliczenia semestru dokonuje uprawniony przez rektora – dyrektor instytutu. W indeksie odnotowane są urlopy oraz skreślenia.

7) dyplomy i suplementy – treść tych dokumentów jest zgodna z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzoru dyplomów wydawanych przez uczelnię.

8) protokoły egzaminu dyplomowego – protokół egzaminu dyplomowego sporządzony jest zgodnie z wymogami zawartymi w § 11 ust. 2 rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów i zawiera: datę egzaminu, imię i nazwisko studenta, numer albumu, skład i podpisy członków komisji egzaminacyjnej, tytuł i ocenę pracy dyplomowej, ostateczny wynik studiów oraz uzyskany tytuł zawodowy, treść zadanych pytań i uzyskane oceny, średnią ocen uzyskaną w okresie studiów.

9) teczki osobowe studentów – analizie zostały poddane teczki osobowe studentów: nowo przyjętych, przebywających na urlopie, skreślonych z listy studentów, powtarzających rok oraz absolwentów. Opisy teczek akt osobowych studenta zawierają: numer albumu, nazwisko i imię studenta, informację o roku rozpoczęcia studiów, trybie i poziomie kształcenia, kierunku studiów oraz jednostce organizacyjnej prowadzącej kierunek studiów.

W analizowanych teczkach znajdują się dokumenty zgodnie z wymogami rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów, tj.: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości, ankieta osobowa, poświadczona przez uczelnię kopia dowodu osobistego, aktualna fotografia kandydata, dokumenty postępowania kwalifikacyjnego, kopia decyzji o przyjęciu na studia, potwierdzenie jej doręczenia, podpisany przez studenta akt ślubowania, karty okresowych osiągnięć studenta, decyzje władz uczelni dotyczące przebiegu studiów, a w szczególności: udzielonych urlopów, zgody na powtarzanie roku, skreślenia z listy studentów, a także nagród, wyróżnień i kar dyscyplinarnych.

W przypadku studentów nowo przyjętych – decyzja o przyjęciu na studia jest zgodna z art. 207 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i art. 107 k.p.a.

W przypadku osób skreślonych z listy studentów – decyzja o skreśleniu jest zgodna z art. 190 ustawy i doręczona za potwierdzeniem odbioru.

W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego: protokół z egzaminu dyplomowego, 2 recenzje pracy dyplomowej, praca dyplomowa (egzemplarz do akt), dyplom i suplement (odpis do akt), karta obiegowa, potwierdzenie odbioru dyplomu.

Sprawdzone dyplomy ukończenia studiów wystawione są na prawidłowym wzorze (część A i część B – suplement), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i

Sportu z dnia 23 lipca 2004 r. (z późn. zm.) w sprawie rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzorów dyplomów wydawanych przez uczelnie.

Wniosek:

Dokumentacja toku studiów jest zgodna z zapisami zawartymi w rozporządzeniu MNiSW z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224 poz. 1634 z późn. zm.) oraz z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzoru dyplomów wydawanych przez uczelnię (Dz. U. Nr 182, poz. 1881 z późn. zm.).

IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta			x		
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			x		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna			x		
Cz. II	Efekty kształcenia			x		
Cz. V	Badania naukowe			x		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		
Cz. VI	Baza dydaktyczna			x		
Cz. I, VII	Sprawy studenckie				x	
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki			x		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem			x		
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			x		

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Kierunek filologia polska jest w PWSZ w Gorzowie Wlkp. dobrze osadzony w strukturze Uczelni, ma dobrą i na bieżąco rozwijaną bazę infrastrukturalną oraz odpowiednią kadre naukowo-dydaktyczną. Programy nauczania spełniają podstawowe standardy, umożliwiają też osiągnięcie większości założonych celów i efektów kształcenia. Pożądana jest jednak korekta części programów, polegająca m.in. na zmniejszeniu wymiaru godzin zajęć tradycyjnie historyczno-literackich i językoznawczych na rzecz przedmiotów poszerzających wiedzę ogólnno-humanistyczną i kulturoznawcze kompetencje, trzeba zbudować choćby skromną ofertę przedmiotów opcyjnych i do wyboru, co pozwoli wykorzystać możliwości ECTS. Należy zwrócić większą uwagę na poziom merytoryczny, stronę formalną i kryteria oceny prac licencjackich. Pewnych korekt wymagają także sylabusy. Organizacja i realizacja procesu dydaktycznego oraz praktyk nie budzą zastrzeżeń.

Przy planowaniu kolejnych naborów należy pamiętać, że z roku na rok liczba potencjalnych kandydatów na filologię polską zmniejsza się; będzie to wymagało w przyszłości większej elastyczności i kreatywności w kształtowaniu programów nauczania i zmian w całej ofercie edukacyjnej gorzowskiej polonistyki.

Raport sporządził:

Dr hab. Marek Cieszkowski

Warszawa, 11 czerwca 2010 r.